

## Bedömargruppens motiveringar

### Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Lärosäte Stiftelsen Högskolan i Jönköping	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4896
<p><b>Bakgrundsbeskrivning</b></p> <p>Stiftelsen Högskolan i Jönköping är en enskild utbildningsanordnare. Utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå bedrivs vid lärosätet på fyra fackhögskolor: Hälsohögskolan, Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping International Business School och Tekniska högskolan. Lärosätet erbjuder utbildningar som leder till yrkesexamen och utbildningar som leder till generell examen. Yrkesexamina erbjuds inom flera olika områden, så som arbetsterapeut, civilekonom, civilingenjör, förskole-, grund- och ämneslärare, sjuksköterska, socionom och tandhygienist. I vissa fall erbjuds hela program som distansutbildning. Lärosätet hade 2020 omkring 12 000 registrerade studenter, motsvarande 7 700 helårsstudenter. Detta antal omfattar 1 850 internationella studenter, varav 700 är avgiftsbelagda tredje landsstudenter. Vid lärosätet finns även 181 doktorander.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 62 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 61–62 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 31 procent från Jönköpings län, följt av Västra Götalands län (20 procent) och Stockholms län (13 procent). Medianåldern för nybörjarstudenterna på lärosätet var 24 år läsåret 2018/19 och för samtliga nybörjarstudenter i Sverige var medianåldern 25 år. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 29 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 23 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 17 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 13 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 32 procent högutbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en ökning från 25 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p><b>Bedömningsområde Styrning och organisation</b></p> <p><b>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</b></p> <p><b>Bedömning med motivering:</b> Lärosätet har inte gjort någon lärosätesspecifik tolkning av uppdraget utifrån sina specifika förutsättningar.</p> <p>Lärosätet anger i självvärderingen att de har ett tillägg om breddad rekrytering i sitt avtal med staten, om att särskild vikt ska fästas vid de utbildningsområden där snedrekryteringen är störst. I sitt mål för breddad rekrytering uttrycker lärosätet att studentsammansättningen ska spegla det omgivande samhället. Enligt självvärderingen knyter lärosätets nyligen beslutade jämställdhetspolicy och mångfaldspolicy i viss mån an till breddad rekrytering. Där framgår att alla, oavsett bakgrund, ska välkomnas och ges lika möjligheter att verka, och att lärosätet ska möjliggöra för alla studenter att utvecklas, trivas och prestera väl. Bedömargruppen ser inte att lärosätet har gjort en lärosätesspecifik tolkning av uppdraget med breddad rekrytering utifrån sina egna förutsättningar.</p>		

Lärosätet definierar i självvärderingen inga uppföljningsbara mål för arbetet med breddad rekrytering, vad bedömargruppen kan utläsa. Det finns mycket siffror med i bakgrundsbeskrivningen och på flera ställen blir resonemangen otydliga, menar bedömargruppen.

Lärosätet har inte identifierat tydliga målgrupper för sitt arbete med breddad rekrytering utifrån sin egen studentpopulation, anser bedömargruppen. Lärosätet lägger stor vikt vid att resonera om hur man har lyft utbildningsnivån i den närliggande regionen och framhåller statistiken som tillfredsställande och ett stöd för att man har uppnått målet att spegla det omgivande samhället, vilket bedömargruppen inte instämmer helt i. Bedömargruppen anser att det är svårt att få en uppfattning om vad lärosätet vill uppnå utifrån sin egen befintliga studentpopulation och specifika profil. Lärosätet reflekterar i självvärderingen inte över sin rekrytering av forskarstuderande, noterar bedömargruppen.

Sammantaget behöver lärosätet tydliggöra internt vad man vill uppnå och utforma en strategi för sitt uppdrag att bredda rekryteringen utifrån sina förutsättningar. Bedömargruppen vill även uppmuntra lärosätet att underlätta uttolkningen av sin egen statistik, till exempel genom att använda definierade nyckeltal och en mer konsekvent terminologi, för att förenkla det egna arbetet och underlätta jämförelser.

**Rekommendationer:**

- Lärosätet bör formulera en lärosätesspecifik tolkning av uppdraget med breddad rekrytering utifrån sina egna specifika förutsättningar, och utforma en strategi för breddad rekrytering på lärosätesövergripande nivå.
- Lärosätet bör komplettera strategin med en handlingsplan med uppföljningsbara mål och identifierade målgrupper för rekryteringsarbetet, som innefattar utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.
- Lärosätet kan utveckla och besluta om definierade nyckeltal för att förenkla kartläggningen och uppföljningen av sin studentpopulation, särskilt på längre sikt.

**Bedömningsområde Styrning och organisation****2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?**

**Bedömning med motivering:** Lärosätet har bara delvis skapat ramar och förutsättningar för arbetet med breddad rekrytering då ansvarsfördelning och resurstilldelning mellan den centrala nivån och fackhögskolorna är otydlig.

Lärosätet har enligt självvärderingen tre strategiska råd för utbildning och forskning respektive för stöd och service för övergripande frågor. Självvärderingen specificerar dock inte rådets ansvar för mål, resurstillsättning och arbetet med breddad rekrytering. Bedömargruppen anser därför att det inte framgår hur arbetet med breddad rekrytering styrs, eller hur mål och ramar skapas vid lärosätet. Det framgår inte heller tydligt om breddad rekrytering integreras i lärosätets ordinarie styrsystem, noterar bedömargruppen.

Lärosätet beskriver att man behöver säkerställa att fackhögskolornas styrdokument pekar i samma riktning, bland annat för att kunna nå målet om breddad rekrytering. Den uppfattningen delar bedömargruppen, eftersom det skulle underlätta en samordning av arbetet mellan fackhögskolorna.

Lärosätet anger också hur de sedan tio år har samlat sin stödverksamhet i en gemensam och högskoleövergripande organisation. Nu ansvarar kommunikationsavdelningen inom högskoleservice för vissa delar av arbetet med breddad rekrytering. Även studievägledare inom den gemensamma stödverksamheten har ett visst ansvar för aktiviteter. Hur ansvaret fördelas för aktiviteter som ligger utanför den gemensamma stödverksamheten är svårt att utläsa ur självvärderingen, menar bedömargruppen.

Det systematiska arbetet med lika villkor för befintliga studenter sker enligt självvärderingen både i ett lärosätetsövergripande forum samt på fackhögskolorna, som ska identifiera och åtgärda eventuella hinder för inkludering. Hur detta konkret relaterar till breddad rekrytering får bedömargruppen ingen tydlig bild av från självvärderingen.

Sammantaget menar bedömargruppen att arbetet med breddad rekrytering skulle gynnas om lärosätet tydliggör styrningen av och ansvarsfördelningen för arbetet med breddad rekrytering.

#### Rekommendationer

- Lärosätet bör förtydliga ledningsansvaret för breddad rekrytering, och fördelningen av ansvar och resurser för arbetet mellan lärosätets centrala nivå och fackhögskolorna.
- Lärosätet bör tillsätta en särskild samordnande funktion för det interna arbetet för att säkerställa att fackhögskolornas olika styrdokument pekar i samma riktning som det lärosätetsövergripande målet.

#### Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

##### 3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

**Bedömning med motivering:** Lärosätet genomför aktiviteter för att bredda rekryteringen men det är tydligt hur dessa kopplar till mål och målgrupper.

Lärosätet genomför enligt självvärderingen flera relevanta aktiviteter för att bredda rekryteringen, anser bedömargruppen. På grund av avsaknaden av en tydlig sammanhållande strategi, uppföljningsbara mål och målgrupper framstår dock arbetet som relativt fragmentariskt för bedömargruppen. Den bilden förstärks av att de beskrivna aktiviteterna även är riktade till målgrupper som lärosätet inte har identifierat som underrepresenterade, menar bedömargruppen vidare. Bedömargruppen anser att ett centralt forum för erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel kan inspirera och underlätta för fackhögskolorna att arbeta mot samma mål för breddad rekrytering.

Inom marknadsföring och studievägledning nämns bland annat öppet hus-aktiviteter, gymnasiebesök och riktade satsningar mot elever på grund- och gymnasieskolor i närregionen där övergången till högre studier är låg. Skolsamverkan och de studentambassadörer som lärosätet använder sig av ser bedömargruppen som goda exempel på möjligheter som kan intressera elever för högre studier.

Lärosätet beskriver vidare hur enstaka utbildningar ges delvis utlokaliserade, exempelvis sjuksköterskeprogrammet och utbildningen till specialistsjuksköterska. En teknikutbildning som helt har utlokaliserats till ett lärcentrum är också ett gott exempel på hur lärosätet arbetar för att närma sig nya målgrupper, enligt bedömargruppen. Initiativen är intressanta och lärosätet kan ha god nytta av att följa upp dem långsiktigt, för att undersöka om studentrekryteringen breddas och om utbildningskvaliteten påverkas, anser bedömargruppen.

Lärosätet erbjuder ett brett utbud av uppdragsutbildningar, bland annat yrkeshögskoleutbildning, som i självvärderingen beskrivs som ett sätt för att industrin ska närma sig och se värdet i högre utbildning. Lärosätet menar att det även kan bredda rekryteringen till reguljära utbildningar, eftersom klyftan mellan akademien och industrin kan minska. Att försöka skapa en enklare övergång mellan utbildningar på yrkeshögskolans nivå och högskoleutbildningar anser bedömargruppen är ett gott initiativ av lärosätet, som kan leda till att nya studentgrupper hittar till högre utbildning. Resultatet av även detta initiativ bör följas upp över tid, betonar bedömargruppen.

Lärosätet redogör för flera initiativ för ett breddat deltagande. Bedömargruppen anser dock att kopplingen mellan arbetet med breddad rekrytering och med breddat deltagande är otydligt beskriven. Studentkåren skriver i sin inlägga att flera av initiativen skulle kunna utvecklas, till exempel genom att öka kännedomen om studieverkstaden och om lärosätets regelverk. Studentkåren belyser även utmaningarna med en internationell studiekultur, där samtliga studenter kan behöva stöttning för att skapa en framgångsrik akademisk kultur för alla. Bedömargruppen menar att lärosätet bör uppmärksamma studentinlagans uppmaningar till utveckling.

Lärosätet reflekterar i självvärderingen över sina aktiviteter, vilket bedömargruppen ser som positivt. Tyvärr tar lärosätet inte upp resultaten av dem och vilken utveckling resultaten har lett till, vilket bedömargruppen menar hade varit intressant.

#### **Rekommendationer**

- Lärosätet bör samordna sina aktiviteter för breddad rekrytering på ett strukturerat sätt, för att tydliggöra kopplingen till mål och identifierade målgrupper.
- Lärosätet kan vidareutveckla sitt samarbete med ungdomsskolan på olika nivåer, för att redan från tidig ålder inspirera elever till fortsatta studier och högre utbildning, särskilt elever från studieovana hem.
- Lärosätet kan skapa ett internt forum för erfarenhetsutbyte, för att sprida goda exempel och inspiration mellan fackhögskolorna och den centrala lärosätetsnivån.

#### **Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat**

##### **4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?**

**Bedömning med motivering:** Lärosätets arbete med breddad rekrytering följs delvis upp men det sker inte systematiskt.

Lärosätet hänvisar till att man kontinuerligt analyserar studentpopulationen genom databasen Bak- och framgrund och UKÄ:s statistik, men utan klart definierade nyckeltal noterar bedömargruppen. Bedömargruppen kan inte utläsa i självvärderingen hur insatserna för breddad rekrytering följs upp. Det framgår inte heller om breddad rekrytering integreras i det systematiska kvalitetssäkringsarbetet. Lärosätet har bra uppföljningsverktyg, vilket är föredömligt både för kartläggning av studentpopulationen och för uppföljning av aktiviteter. Det finns goda förutsättningar att utveckla uppföljningen genom att använda verktygen för uppföljning i det systematiska kvalitetssäkringsarbetet, betonar bedömargruppen.

Lärosätet genomför regelbundet enkätundersökningarna International Student Barometer och Studentbarometern, för att följa studenternas upplevelser kvalitativt, vilket bedömargruppen anser är bra. Det framgår dock inte i självvärderingen på vilket sätt analyser av enkätsvaren sedan återkopplas

till verksamheten, och hur eventuella åtgärder som resultat och analyser leder till tas fram och utvecklas, understryker bedömargruppen.

Lärosätets studentkår konstaterar i sin inläga bland annat att målet för breddad rekrytering, att studentsammansättningen ska spegla det omgivande samhället, är så brett formulerat att det inte kan följas upp. Eftersom lärosätet också har höga internationella ambitioner ställer studentkåren frågan om vilket omgivande samhälle som avses, vilket är en fråga som bedömargruppen instämmer i.

**Rekommendationer**

- Lärosätet bör följa upp och analysera effekten av olika insatser för breddad rekrytering till samtliga utbildningsnivåer som genomförs centralt och av fackhögskolorna.
- Lärosätet bör inkludera arbetet med breddad rekrytering i det reguljära systematiska kvalitetssäkringsarbetet.